

УДК 614.8

Курков О.Б.¹, Діденко А.Є.²

¹ старш. викл. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. КНТ-111м НУ «Запорізька політехніка»

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ ПРЕДМЕТАМИ ПЕРШОЇ НЕОБХІДНОСТІ ПРИ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

В перші хвилини після виникнення надзвичайної ситуації (НС) органи охорони здоров'я, ДСНС та інші служби повинні спрямовувати свою роботу на надання екстреної медичної допомоги, налагодженню постачання медикаментів і медичного майна, транспортування постраждалих, забезпечення порядку на дорогах та безперебійної роботи транспорту. Важливим заходом при виникненні НС є забезпечення населення предметами першої необхідності, до яких можна віднести лікарські засоби (ЛЗ), продукти харчування, воду, засоби захисту та ін.

Забезпечення населення предметами першої необхідності при виникненні НС передбачає:

- визначення необхідної кількості і номенклатури предметів першої необхідності,
- збір, сортування і підготовку до використання предметів першої необхідності;
- виявлення дефіциту і визначення шляхів його покриття за рахунок перерозподілу продукції на території, яка постраждала; підготовку запитів про гуманітарну та інші види допомоги;
- організацію, у разі необхідності, контролю за забрудненням предметів першої необхідності, які підлягають видачі населенню, їх знезаражування;
- захоронення забруднених предметів першої необхідності, які за результатами контролю є непридатними до використання.

Першочерговими діями при НС є рятування життя та збереження здоров'я людей, тому важливим є забезпечення населення медикаментами.

Згідно з законом «Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру» постраждале населення, а також особи, залучені до виконання аварійно-рятувальних робіт гарантовано забезпечуються відповідним лікуванням та психологічним відновленням.

У відповідності до законодавства громадяни України при виникненні НС забезпечуються ЛЗ через заклади охорони здоров'я, до яких відносяться аптеки (лікарняних закладів, центрів медицини катастроф), аптечні склади та бази, склади та бази спецмедпостачання, відділи екстреної медичної допомоги. Одним з основних напрямків лікарського забезпечення є накопичення, зберігання та використання ЛЗ і предметів медичного призначення за умов виникнення НС. Основним джерелом запасів матеріальних цінностей, призначених для ліквідації наслідків НС, є матеріальний резерв, який формується органами державної влади та місцевого самоврядування, а також суб'єктами господарювання.

Фахівці вважають, що система забезпечення населення ЛЗ потребує таких змін та вдосконалень, як вихід ЛЗ з-під патентного захисту при загрозі або виникненні НС, можливість безрецептурного відпуску ЛЗ для екстреної профілактики, розробка механізмів оновлення ЛЗ у резервах, розвиток вітчизняної фармацевтики та перегляд механізму державного управління функціонуванням медичних і аптечних закладів в умовах НС.

Забезпечення населення засобами радіаційного та хімічного захисту відбувається згідно з «Порядком забезпечення населення і працівників формувань засобами індивідуального захисту». Так у разі виникнення радіаційної або хімічної НС населення отримує засоби захисту органів дихання від небезпечних хімічних речовин, спеціальним захисним одягом, засобами хімічної розвідки, респіраторами. Забезпечення відбувається за рахунок коштів місцевих бюджетів або за власні кошти.

Проте дослідники відмічають недоліки у системі забезпечення населення ЛЗ і предметами медичного призначення, необхідних для профілактики і лікування радіаційних уражень. Так, наприклад, перелік ЛЗ і предметів медичного призначення, необхідних для профілактики і лікування радіаційних уражень, у нормативних документах відсутній. Більш того, Регламент проведення йодної профілактики, що встановлюється МОЗ України, до сьогодні не розроблений і в Україні відсутній.

Забезпечення населення питною водою у разі виникнення НС техногенного та природного характеру відбувається згідно з законодавством та передбачає такі дії, як використання резервних джерел і систем питного водопостачання, застосування індивідуальних і групових засобів очищення і знезараження питної води, поставку фасованої питної води та води в ємностях для індивідуального і групового користування.

Забезпечення населення продуктами харчування і предметами першої необхідності здійснюється службою торгівлі і харчування цивільної оборони району, який прийняв евакуйованих.

Таким чином, у органів охорони здоров'я, ДСНС та інших служб є всі необхідні механізми для забезпечення населення предметами першої необхідності, а саме лікарськими засобами, продуктами харчування, водою, засобами особистого захисту та ін. у разі виникнення НС. Звісно у цих механізмах присутні деякі недоліки, що потребують оперативного вирішення з метою підвищення рівня безпеки громадян в умовах НС.